

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Széchenyi-utca 34-ik szám. SZELÉNYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTTKAY MENYHÉRT.

Helyettes szerkesztő:

BUDAI JÓZSEF.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2-50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

Meghívó.

A miskolczi függetlenségi párt nagy választmánya részéről f. hó 28-án, azaz csütörtökön d. u. 4 órakor a szokott helyen megtartandó értekezletre a párttagokat tisztelettel meghívja

Miskolcz, 1902. aug. 26.

Az elnökség.

A szezon.

Tulesvén az üres nyári hónapokon, lassankint mindenfelé megélnékülni látjuk az életet. A fürdőző és nyaraló közönség bevonul a városba, a hivatalnokoknak letelik szabadságidejük, a kereskedő árukat rendel és csábító kirakatokat állít össze, az iparos szaporítja munkaerejét, az iskola megnyílik, a könyvpiacra új könyvek tűnnek föl, a színházak erős őszi programot hirdetnek és végül — megnyílik a magyar parlament is. Szóval az élet fölpezsdül; a szezon kezdetét vette.

Ideje is. Mi már meguntuk a pihenést és érezzük, hogy a minden irányban való szünetelés után serény munkásságot kíván a magyar társadalom nemcsak azért, hogy a meddő nyári stagnálást ezzel pótolja, hanem egyszersmind azon érthető okból is, hogy a megkezdett uton tovább fejlődhessünk s izmosodjunk a köz- és egyesek boldogulása érdekében. Ámbár csodákat beszélnek mindenféle a magyar nemzet általános erősbödéséről és azt mondják, hogy a mi haladásunk családiasig hasonló a szédületes amerikai előretöréshez, mindazonáltal nem lehet csak egy perczig is megállani a fejlődés eme rohamos stádiumában, hacsak nem akarunk könnyelműen lemondani ama szép reményünkről, hogy méltó és nem épen megtört társai lehessünk a nagygyá nőtt, hatalmas nyugoti államoknak.

Kis nemzet vagyunk. Kicsinységünkkel szemben azonban fordított arányban

áll az a sok szenvedés és csapás, amiket történelmünk tanúsága szerint elszenvedtünk és kiállottunk. És éppen itt kell keresni okát annak, hogy műveltség és mindennemű fejlődés tekintetében nem állunk még azon a helyen, a mióta tudniillik a megszilárdított rend és nyugalom keretében időnk és alkalmunk van önmagunkkal foglalkozni.

Ha a mi fejlődésünket vizsgáljuk, nem kell túl sok követeléssel előállani. Nemzeti irodalmunk és művészetünk jelen állapotát akár ne is említsük föl, mert hála a magyarok Istenének, ez irányban nincs okunk panasza. Bár csak ugyanígy vélekedhetnénk már iparunk és kereskedelmünkről is! Távoll állunk, hogy leszöljük azt, a mi a miénk és viszont dicsérjük, a mi hozzánk idegen, de úgy hisszük, nagyobb szolgálatot teszünk a jó ügynek azáltal, ha szavainkat az őszinteség vezérli, mintha pusztán öndicsérettel akarnók elámitani magunkat. Utóvégre is nem szégyen az, tudván, hogy a magyar ipar és kereskedelem mostanság még nem önálló, hanem igenis nagyon rászorul idegen segítségre, mert ez nem azt jelenti, hogy mi nem akarunk jutni és különben a kezdet mindenütt ily nehézséges volt.

Ha a mi iparunkról és kereskedelmünkről van szó, sovisztáknak kell lennünk a legnagyobb mértékben. Így aztán el is érjük majd a kívánt eredményt. Iparosainktól és kereskedőinktől nem is disputáljuk el a buzgalmat és igyekvést, de sajnos azonban, a tapasztalat rámutat arra, hogy a mi társadalmunk, a vásárló közönség nem nyújt nekik erre segédkezet, a mi pedig nagy baj. Bizonyos bosszantó közönyt veszünk észre a hazai ipari termékek iránt és viszont a min rajta van a külföld bélyege, arra csak úgy pazaroljuk a drága honi pénzt. Így tesznek rendesen még azok is, a kik nagy hangon kürtölik világgá a szép jelszót: „pártoljuk a hazai ipart!” . . . S ebből aztán csak az a tanulság, hogy nekünk magyaroknak nemcsak szóval, de együt-

tal példával és tettel is sovinsztáknak kell lennünk.

Mindezt csak amaz alkalomból tartjuk érdemesnek fölemlíteni hogy az ugynevezett szezon az egész vonalon megkezdettnek látjuk. A műhelyek, a gyárak s a kereskedelmi házak nemsokára piacra hozzák munkásságuk eredményét s nekünk vásárlóknak be kell akkor bizonyítani, hogy — magyarok vagyunk. Ez esetben még azok is kénytelenek lesznek hozzánk csatlakozni, a kik nem barátai a hazai iparnak.

S a jövő nyár elején akkor vigabban zárjuk le a szezon.

Székely-kongresszus.

Pár nap mulva összeül Csik-Tusnádon a székely kongresszus, hogy tanácsot tartson a székelység züllése fölött. Ezek a kongresszusok hasonlítanak a halálos beteg ágyánál összeülő orvosok tanácskozásaihoz. Ma itt, holnap ott és mindenütt, mert közgazdaságilag tagjában beteg az ország. Hiába a király minden igyekezete, hogy népét ágyukkal, nyakig felfegyverzéssel boldoggá tegye. A lakosság szökik és eszeveszetten vándorol kifelé. Nem bírja a nagyhatalmasdi által rá rótt óriási terheket.

A kongresszusok még abban is hasonlítanak az orvosi konziliumokhoz, hogy megállapítják a halálos baj okát a nélkül, hogy rajta segíteni tudnánk. Kétségkívül, így lesz most is. A székely kivándorlás okait felkutatni nem lesz nehéz feladat. De az orvosságot rá megtalálni és *megkésztetni*, már sokkal nehezebb. Mert patikában orvosságot ingyenben sehol sem adnak, pénz kell oda, nem beszéd. Világ végéig tanácskozhatnak Tusnádon, ha anyagilag is segítségére nem sietnek a teljesen elesett népnek.

Olyan mérvű közgazdasági züllés, minőt a Székelyföldön látunk, többféle romboló hatásnak együttes működésére vezethető vissza. Sok ott a baj, a tenni,

Aziskola-idényre felhívom a n. é. közönség figyelmét **női divat, vászon, fehérnemű-áruházamra**, a hol mindennemű fiu- és leánygyermek kész **fehérneműek** óriási nagy választékban **gyári áron** szerezhetők be.

Ezen valóban kedvező vásárlási alkalmat a t. vevőközönség szives figyelmébe ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

ROSENBERG GYULA Miskolcz

Női divat, vászon és kelengye-áruház a színház épületben.

Szőnyeg-áruház a volt Makra-féle helyiség (Mahr K. urral szemben).

Kívánatra fehérnemű-árjegyzéket, valamint mintacollectiót ruhakelmék és minden más czikkből készséggel ingyen és bérmentve küldök.

Egyben van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy **Julius hó 20-tól** kezdve, tekintettel az előre haladt idényre, az őszi nyári árukat tetemesen **leszállított áron** árusítom; így **jó mosó cretonokat** a **18** krajczár, **valódi**, lúgban mosható **sephireket** a **30** krajczárért **meterenként**.

segíteni való. E sorok írója évről-évre eltölt pár hetet a nevezett vidéken, tudakolja, ismeri a nép baját. Elmondom hát röviden a székely kivándorlás okait.

A 67-es kiegyezés óta a katonaság és közösüges terhek, meg a hivatalok soha meg nem szünő szaporítása annyira megnövelték a közterheket, hogy a nép ezeket elviselni képtelen. *Meg van támadva a létalap.* A katonaság és a hivatalnoksereg felfal bennünket, megesz, mint tormát a féreg. Erre a tenger költségre fedezet kellett. Államférfiaink Göre Gábor módjára úgy gondolkodtak, hogy: *majd kivetjük adóba.* Eddig könnyű a fészés. A nehézség ott kezdődik, mikor az adót be kell hajtani.

Ezeket a végrehajtási jeleneteket a nagy urak nem látják, pedig nem ártana, igen tanulságosok. Én többször végig szemléltem és szenvedtem a látásukon. Egy alkalommal szegény 6 gyermekes anyát exekváltak, kinek kis viskója volt az összes vagyona. Az ura oda volt messze vidékre munkát keresni, ő meg élt a gyermekeivel a hogyan tudott. A szegényes szobából Fábián László főbíró kihozatja a hitesszel az egyetlen, mi ott értéket képviselt, azt a néhány párnát. Az asszony mély elkeseredésében hirtelen úgy csapja arczon a főbíró, hogy a szemé szikrázik bele. Az óriási ember nem bántja azt a csöpp asszonyt, hanem mély elkeseredéssel így szól: „Én nem is tudom, miért kinez bennünket ezzel a tenger adóval a császár. (A székely nép még mindig császárnak mondja az uralkodót.) Jobb volna, ha elvinné mindennünket s adna belőle annyit, hogy valahogyan megélhessünk.“ Ilyen a hangulat a székely földön, nemcsak Bodos községben, de egyebütt is. Behozták a terhes katona-adót. Régen a székely maga csinálta az utat, az igás nép meg

hordotta a fővény-halmokat, a napszámos nép elterítette azokat. Sokáig jó volt ez így, de egyszer az urak kezdetek hibát találni a kavics-halmokban. A kavics vagy igen kicsiny vagy igen nagy volt. Büntették keményen, kiket hibásoknak találtak, mert a cél az *utmunka megváltás volt.* Addig zaklatták és büntették a népet, míg végre beleegyezett, hogy 2 jármás marha után 5 forint utmunka-váltást fizessen. Az ut nem lett jobb, a kavics nem lett ezzel különb. Amde a kavics-halmok kiadásával az uraknak lehetett sápolni s Magyarországon ez a fődolog. Mert ne feledjük, hogy itt vagyunk, szeretett hazánkban, hol a nagy urak pezsgőznek a nélkül, hogy — futó perczig bár — az eszüket azon törnék, hogy honnan és miből is kerül ki hát a pezsgő ára?

Már most, egy alig 5—6 holdas gazdaság, *a többi adó tetejében* megbir-e még ilyen terheket? Semmi esetre. De ki törődik nálunk a nép adóképeségével? Senki. Elég, ha a végrehajtással törődünk.

Elszegényedett ember mindenütt kölcsön-pénzzel igyekszik segíteni a baján. Így tett a székely is. Takarékpénztárak létesültek, melyeknek haszna tagadhatatlan volt, mert *mérsékelték az uszort.* Még 1877-ben is 40 perczentre dolgoztak Erdővidéken Tunyogi és más székely uszorosok. Még a baróthi járásbíró sem tartotta méltóságán alulinak az uszort, ez köztudomású. A takarékpénztárak leszorították őket a szinterről, de maguk folytatták aztán az uszort, mert a 12—14 százalékra adott pénz másnak nem mondható. Ujabb időben segít ugyan a székelyen olesó pénzzel az Albina nevű oláh pénzüintézet, de ebben aztán nincs köszönet.

Míg olesó pénzforrást nem nyújtanak az eladósodott székely kisbirtokosoknak,

míg az adókat nem mérséklék, addig közgazdasági javulásról szó sem lehet.

Az arányosítás megtörténte előtt virágzó állattenyésztése volt a Székelyföldnek, mely ma jóformán oda van. Ezzel a Bokros Elek által kiesztelt törvényvel a nagybirtokosok a szó szoros értelmében kirostogatták a szegényebb népet, kiültották a közlegelő kiszakított részéről a marhaállományát. A tagosítást igen sok helyt megejtették. Csaló, gaz mérnökök — s mennyi ilyen akadt! — az őket megvesztegető nagybirtokosoknak odamérték a kisbirtokos vagyonszáját. Még ez sem lett volna nagy baj, nagyobb volt ennél, hogy a nép gazdasági tudásának emelésére semmi gondot nem fordítottak. Ez a tudás ma is ott áll, hol a múlt század elején állott. Tagosított földön tönkre megy a tudatlanság. A tagosítási törvényt a nagybirtokosok szájaizére meghozták; *de gondoskodtak-e egy kis füzettről, mely a népnek tagosított birtokon a gazdálkodás elemeit megmagyarázza?* Dehogy tették. Hisz Magyarországon vagyunk, *a jó szándékok hazájában.* Hát nem elég, ha most, *a végelzülleskor* a bajt észre vesszük?

Hozzájárul az általános romláshoz a farkasok és a falusi jegyzők garázdálkodása. A vadászati tilalom óta, nyáron a csekélyre olvadt marhaállományt, télen a népet pusztítják a farkasok. Nem mulik el tél, hogy emberek széttépéséről többször is hirt ne adnának a lapok. De hát istenem, mit csináljanak az *unatkozó nagy urak*, ha eltörlik a vadászati törvényt? A jegyzők a Székelyföldön csöppel sem jobbak, mint a Bácskában, Torontálban és mindenütt a hazában. A száraz-ajtai híres Columbán, ki pár év alatt a néptől 40 ezer forintnál többet érő vagyont szedett össze, nem áll magában. *Pósa főispán ur azonban türi az ilyeneket.* De hiszen ő nagy ur. Nem

TÁRCZA.

Lajos napja.

*Mint egy tiltott istenségnek,
Neki rejtett lángok égnek
Egy néhány szív közepében,
Pohár cseng a jók kezében.
S kiért habzik, cseng a pohár.
Nem él a' már, nem él a' már!
Éjszaka van, nincsen napja,
Halottnak van nevenapja.*

*De a névben mily varázs van!
Tüzevész egy kicsiny parázsban.
Lesz idő még: lángja gerjed,
Szivből-szivbe lobban, terjed
A tejutnál szaporábban.
Győzelmi fény sugarában
Csillog-villog csengő szablya:
Élőnek les: nevenapja!*

Jánosi Zoltán.

Mártonffy Imre elbeszélései.

— A „Szabadság” eredeti tárczája. —

Mindenki előtt, a ki a magyar nemzeti irodalomban némi jártassággal bír, ismeretes az a kár, melyet irodalmunk fellendülése idején okoztak azok, kik minden kritika és

válogatás nélkül átültették nyelvünkre az idegen irodalomnak termékeit, különösen a szenzációs regényeket, s ezzel kisebbitették a hazai irodalom termékeinek kelendőségét.

Ezek egyike volt Mártonffy Frigyes, ki a szabadságharc leveretése után mint emigráns külföldre ment, s majd Párisban francia nyelvtanár volt, s hazatérte után nyakrafőre fordította a francia és angol regényeket és néhány valóban derék munka mellett sok selejtesre pazarolta nem mindennapi tehetségét.

Ennek az elhunyt veterán-írónak a fia: Mártonffy Imre lapszerkesztő, a legujabb írói generáció egyik rokonszenves alakja, a nép-prózának immár 18 éve tehetséges és szorgalmas művelője, lapunknak is kedves, régi munkatársa.

Korán nyilvánultak nála az írói hajlamok, s mikor atyja a külföldi irodalmak regényeinek átültetésére buzdította, az önértetes ifju azt felelte büszkén: „Nem úgy atyám! Hanem arra fordítom minden tehetségemet, hogy nemzeti irodalmunk ellen elkövetett bűnödöt kiengeszteljem!”

S a talentumos ifju beváltotta fogadását, mert 1884-ben Budapesten megjelenő előkelő szépirodalmi lapokban irt néhány feltűnést keltő tárczát, majd 1886-ban lapszer-

kesztő lett, s igen sok publicisztikai s társadalmi cikkeket irt. 1891-ben megjelent „A cigányleány” című regénye, melyet a kritika nagy elismeréssel fogadott.

Ezt követte 1892-ben a „Négy menyasszony” s rá 1893-ban „Görgei Buda alatt” című regényei, ez utóbbit teljesen elkapkodta a közönség. 1894-ben „Elbeszélések” cím alatt tizenkét szebbnél-szebb novella-kötetet adott ki, mely akkoriban valóságos irodalmi eseménynyé vált. 1896-ban „A fővárosi orvos titka”, 1897-ben „A budapesti gyáros leánya” regényei több százezer példányban forogtak közkezen. 1899-ben „Az augyalföldi tébolyda titka” című regényt egy fővárosi napilap hozta, s óriási szenzációt keltett a megjelenése. irt három vigjátékot: „A szerelem próbája” (1894.), „A kártyavető feleség” (1901.) és „A titkos zeneszerző” (1902.) Sajtó alatt vannak: „Halálos szerelem”, „Az üstfoltos cigány” és „Hogy szeret az asszony?” című érdekfeszítő regényei.

S alig van lap széles Magyarországon, melyben a szépirodalmat kedvelők Mártonffy Imre nevével ne találkoztak volna, a mi nyilvánvaló jelensége, annak, hogy van hivatása, rátermettsége. Figyelemre méltó tehetség, gyorsan, de inspirációval dolgozik.

elég, ha a többi nagy urakkal Tusnádon pompás tósztot mond a székelyek jó egészségére?

Az anyagi züllést követi az erkölcsi. Pusztit már a pálinka is rettenetesen. Minap egy részeg székelytől a következő épületes dalt hallottam:

Nincsen pénzem, de majd lesz,
Ha a bank ajtó nyitva lesz;
Kapkok én ott eleget
S a ki kezés, majd fizet.

Ez a felfogás népünk között régen ismeretlen volt, ma már nem ritka. Az anyagi nyomor oda juttatta őket, hogy az osztrák uralom alá visszakivánczolják. Hangosan hirdeti, hogy a múlt század 50-es, 60-as éveiben jobb dolga volt a székelyeknek, mint jelenleg.

A székely szapora. Minden kapu előtt ott látok 5—6 egészséges gyermeket. Gondoskodunk-e, hogy okos telepítéssel a nép fölöslegét a haza földjéhez hozzákössük? Lám az oláh megteszi. Az Albina a székelyektől összevásárolt birtokára rátelepíti a saját faját, kitelepíti róla a székelyt. Ott erős a fajszeretet, nálunk szunnyad. Előbb-utóbb ez lesz a megölő betűnk.

A székelynek nemcsak a munkában, de csatamezőn sem volt párja. I. Lipót következő nyilatkozattal erősíti meg jogait: „A székelyeket pedig, mint összes népeim között a legvitézebbeket, minden kiváltságaikban megerősítem.” Bem 3—4 ezer székelylyel akárhányszor aratott diadalt 5—6-szor nagyobb számú elenségen.

Kongresszusok pár napi szóáradata nem segít a népen. Ráolvasással nemcsak az orvosi tudományban, de a nemzetgazdaságban sem lehet gyógyítani.

A székelység elvesztése Erdély elvesztését jelenti.

Kormányok, főképp a Tisza uralom juttatták ide a népet. Kormányok kötelessége rajtunk segíteni. Most elmondottuk a baj kuforrását, legközelebb az orvoslás módjait is megbeszéljük.

Megyei és városi ügyek.

Vármegyei közgyűlés. Borsodvármegye törvényhatósági bizottsága f. 1902. évi szept. 9-én d. e. 9 órakor rendes évnegyedes közgyűlést tart; ezt megelőzőleg pedig a közgyűlésen tárgyalandó ügyek előkészítése végett folyó évi szeptember hó 8-án délelőtt 9 órakor állandó választmányi, folyó évi szeptember hó 6-án délután 3 órakor pénzügyi szakosztályi ülés tartatik. A közgyűlés fontosabb tárgyai a következők: A vármegyei házi pénztár 1901. évi zárszámadása. A vármegyei tisztviselői nyugdíj-alapra, a községi és körjegyzők nyugdíjintézetének alaptőkéjére, az igazságügyi palota és a miskolci ev. ref. főgimnázium építési költségeire felvett kölcsön törlesztésére, valamint a vármegyei telefon hálózat építési költségeire s a laktanyai építési alapjára az 1903. évre kivetendő pótdadók megszavazása. — Elek Kálmán megyebizottsági tag indítványa az iránt, hogy írjon fel a vármegye az országgyűlés képviselő házához, miként kívánatosnak tartaná, ha alkotmányunk garanciái akként bővítették ki, hogy a mindenkor trónörökös már 18 éves korában a magyar alkotmány megtartására nyilvános ünnepélyes formában esküt tenne. — Budapest székes főváros meghívója a Kossuth Lajos emlékezetére emelendő mauzoleumnak f. évi szeptember hó 19-én — mint Kossuth Lajos születés napjának századik évfordulóján — Budapesten, a Kerepesi-uti temetőben megtartandó alapkövetési ünnepélyére. — Miskolcz város tanácsa beterjeszti a Kovács Lajos polgármester nyug-

dij ügyében hozott közgyűlési határozatai ellen dr. Németh Imre által beadott felebbeséseket a vonatkozó iratokkal együtt. — Molnár Bertalan megyei főjegyző nyugdíjazása folytán megüresedett megyei főjegyzői állásnak, — és a Kovács Bálint lemondása folytán megüresedett vármegyei III-ik aljegyzői állásnak betöltése iránti intézkedés. — Borsodvármegye tiszti nyugdíjintézetének közgyűlése jóváhagyás végett beterjeszti az alapszabályok módosítása tárgyában hozott határozatát. — Községi zárszámadások, költségvetések és pótköltségvetések. — A beérkezett kérvények és egyéb ügyek.

Vármegyei pénzügyi szakosztályi ülés. A vármegyei pénzügyi szakosztály szombat délután 3 órakor tartotta dr. Tarnay Gyula alispán elnöklete alatt ülését. Az előadói tisztet Hubay Barna főszámvevő teljesítette, a kinek jelentése szerint az 1901. évi házi pénztári számadás 246,217 kor 24 fillér bevétellel és 235,650 kor. 96 fillér kiadással, vagyis összesen 10,566 kor. 28 fillér maradvánnyal zárult. Ugy ezen zárszámadást, mint a jövő 1903. évre összeállított és 5610 kor. fedezetlen hiánnyal záruló költségvetést a pénzügyi szakosztály elfogadja és jóváhagyás végett a közgyűlésnek is elfogadásra fogja ajánlani. A fedezetlen kiadás többlet különbben azért állott elő, mert az ózdi szolgabírósnál egy szolgabírói, s három más járásban az ott alkalmazott díjnokok helyett összesen három 3 irnoki állás rendszeresítése javasoltatott, ugy ezen fedezetlen hiány pótlása, mint a különböző vármegyei alapok javára szükséges összegek, Miskolcz város közönségére, illetve az egyes községekre kivetendő pótdadók által fognak fedeztetni. A vármegyei kezelő és segéd személyzetnek a lakbérrendezés tárgyában benyújtott kérvénye tárgyalása után az ülés véget ért. A kérvényt a szakosztály szintén pártoló véleménynyel terjeszti a közgyűlés elé.

Most ujabban a lapokban elszórtan megjelent elbeszéléseiből „Ujabb elbeszélések” címen egy könyvet adott ki. Ezek a novellák nem az újságok vonal alatti egy napos dícsőségére termettek, hanem maradandók és határozottan becsesek.

Itt fekszik előttünk a csinos kiállítású kötet és bátran ajánlhatjuk annak a közönségnek támogatásába és figyelmébe, melynek a szerző a pihenés édes óráiban vagy a fekete kávé mellett oly sok kellemes percet szerzett.

Felkiálthatunk Petőfivel, ki midőn felfedezte Nagy-Szalontán a jegyzői székben Arany Jánost, mint nagytehetségű költőt és ezt írta pesti barátainak: „Uj költők van!” Nyugodtan mondhatjuk Mártonffyról, a szép tehetségű íróról: „Uj novella-írónk van!”

A kötet első novellája a „Női köny hatalma.” Gyönyörűen festi benne a szerető hitvest, kit férje elhagy méltatlanul, pletyka következtében, s mikor a válópör kezdetén utoljára találkoznak, a nő szemében köny csillog, két könycsepp, melynek láttára a férj bocsánatért esdekel, s újból boldogok lesznek.

A második „Gazdasszonyfeleség” kedves, poétikus elbeszélés, bemutatja a házias leányt, ki főz, mos, vasal, surol, s mint ilyen megnyeri egy férfi szerelmét, ki két-

ségbeesve, hogy nincs jóra való dolgos aszszony a világon, aglegény akar maradni, de meglátva a gazdasszonykodó leányt, feleségül veszi. A harmadik novella, „A nagymama,” telve humorral és kedélylyel. Gyönyörű és szép nyelvezettel van megírva a „Leányszóktetés” beszély. Egy magyar orvost, ki Konstantinápolyban az osztrák-magyar követségnél volt alkalmazva, éjnek idején egy pasa házához hívták, hol a pasa leánya élet-halál közt lebegett. Lassu gyógyulása alatt halálosan megszerették egymást, s a leány elmondta, hogy megakartta magát mérgezni, mivel egy fiatal pasához akarták férjhez adni, kit ő gyűlöl. Egy szép napon megszökött a szerelmes pár, de a kapunál álló őr zajt üt, mire a leány a töröknőnek öltözött kedvesét éles törrel arczon szurja, s elküldi az őrt segítségül, míg ő vigyáz a szóktetőjére. De azalatt persze megszöktek és külföldön egybekeltek boldogan. „Mária nevenapján” szép vallásos ihlettel megírt novella egyike a legszebbeknek. Jellemzetes elbeszélés „A gyógyszer”, a modern budapesti főúri életet festi benne, s a női hiúságot, könnyelmű jellemet. „Az első czivakodás” a házasesletből vett kedves novella. A férj és feleség a nászesté megfogadják, hogy sohase fognak czivakodni, de ha mégis megtörténnek, ki-

békülés nélkül nem térnek nyugodni. Ezen persze mindjárt összevesznek, de csakhamar kibékülve mondják: „Ez volt az első czivakodásunk.” — „A fiatal férj” a házasesletből úde humorral megírt novella egyike a legszebbeknek. „Az elhibázott lövés” a magyar népeletből van véve, mikor a parasztleány büszke kedvesét, mivel nem akar vele táncolni, éjjel meglesi, s a sötétben helyette a leány anyját lövi agyon.

Legutoljára hagyta szerző a legszebb alkotását, a 100 korona pályadíjat nyert „Odalenn már nem fáj semmi” című novelláját. Ha a többi nem is közölte volna a kötetben, ez maga megérdemli, hogy figyelemmel újból-újból, százszor is elolvassuk.

Ezzel befejeztük a kötet szebbnél szebb elbeszéléseinek rövid ismertetését. Hiszünk, hogy a szépirodalom igaz barátai sietni fognak Mártonffy Imre könyvét megszerezni, melynél szebb, tartalomdusabb és jobb novellasorozát mostanában nagyon kevés jelent meg. Mártonffy elsőrangú tehetséges elbeszélő irodalmunkra nézve határozott nyereség. A kötet, melyet a szerző jólsikerült arcképe díszít, nem drága, 2 korona de tanítók 1 koronáért is megrendelhetik szerzőnél Ujpest (Budapest mellett.)

UJDONSÁGOK.

Bertalan napja.

Kun Bertalan ev. ref. püspököt névnapja alkalmából közéletünk előkelő férfiai közül vasárnap délelőtt nagyon sokan fölkeresték, hogy az ősz egyházfejedelem iránt érzett szeretetüknek s hódoló tiszteletüknek kifejezést adjanak. Testületileg tisztelgett a miskolci ev. ref. egyház lelkesi és tanítói kara, valamint a főgimnázium tanári kara. A távolból sem feledkeztek meg a szeretett főpásztor nevenapjáról. A sárospataki főiskola tanári kara nevében *Novák Lajos* közigazgató meghatóan szép szavakban ad kifejezést érzelmeinek s mi abban a biztos tudatban, hogy városunk és vármegyénk közönsége szívéből osztja a sárospataki főiskola tanári karának jókívánatait, s annak olvasásában mindenkinek lelki gyönyörűsége telik: a szép levelet ime itt közöljük:

Főtiszteletű Püspök Ur!
Méltóságos Uram!

A sárospataki főiskola közigazgatójának alig lehet kellemesebb ünnepnapja és ünnepebb foglalkozása annál, mint a mikor tanártársai nevében Méltóságodat nevenapján üdvözölheti. Kellemes e foglalkozás különösen Méltóságodért, Méltóságod személyének hódító és varázsos tulajdonságaiért, a tanári kar iránt sokszorosan megbizonyított atyai jóindulatáért; de kellemes a tanári kar egy dobbanásu, összhangos érzelmeiért is, ama kétségtelen bizonyosságot folytán, hogy nincsen e tanári karban nem egyetlen egy tag, de egyetlen egy gondolat sincsen, amely akkor, mikor Méltóságod magas személyéről van szó, ne a leghódolóbb, ne a leghálásabb, ne a legszíviből fakadóbb ömlengésben igyekeznék kifejezésre találni. Másként gondolkodni, másként érezni, másként cselekedni e tanári karnak a legedesebb lehetetlenség ilyenkor.

De egy mégis nehéz, Méltóságos Uram! Nehéz ezeknek a mélységök és őszinteségök által óriássá növvő közös érzelmeknek szerencsés és illő kifejezést adni; nehéz ezt a meleg szivekből özőnlő színanyagot egységgé önteni, hogy aztán az abból kiesendülő örömmérsz olyan legyen, mint a hibátlanná öntött harang, mely ha maga szól is, úgy szól, mintha nem magában, hanem többed-magával, mintha harmóniában zengene.

Ezt a nehézséget, megvallom, én el nem háríthatom, de Méltóságod elháríthatja, elháríthatja úgy, ha e keveset mondó sorokban kegyes lesz észrevenni egy hangot, — a bensőséget; mert ha levelemből ez az egy kiérezhető: akkor bizonyos vagyok a felől, hogy ez az egy hang úgy csendül bele a Méltóságod nagy lelkébe, mint harmincz szívnek együttes hő dobogása Méltóságodért.

Méltóságos Uram! Megáldotta a jó Isten Méltóságodat gazdag egy étellel, nagy eseményekkel, nagy intézményekkel, nagy tettekbe foglalt gyönyörű pályával s a mi mindezeknél kétségtelenül boldogítóbb, nemes és mély érzelmekkel, a jól futott pálya, a hiven teljesített kötelesség magasztos tudatával, megáldotta azzal, hogy nem ez a kerület, nem ez a főiskola, hanem az egész magyar ref. egyház édes atyáknak tiszteli és szereti Méltóságodat. A jó Isten bizonyára azért volt jó Méltóságodhoz, mert Méltóságod jó volt mindenkinek, jó volt mihozzánk is. Méltóságod kedves szolgálja az Urnak, mert kedves pásztora nyájainak. Emelje fel, — kérve-kérjük — esedező szavát a mienkkel együtt Hozzá és kérje velünk együtt Öt e napon, hogy áldja meg nyáját, áldjon meg bennünket Méltóságodban, a mi hön szeretett pátriárkánkban!

És mi mintha szentegyházban volnánk, mintha gyülekezet volnánk, im azt zengjük lélekkben e napon Méltóságod körül:

„Nyilj meg szentek-szente,
Mert az Ur felkentje
All a vallás oltáránál;
Most áldozik magáért
És népének javáért
Könyörög a Jehovának!”

Ezt az együttes, vig éneket sokáig tartsa meg Isten a mi szánkban!
Sárospatak, 1902. augusztus 22.

Méltóságod
legkisebb szolgálja
Novák Lajos msk.
közigazgató.

— **Személyi hírek.** *Blazsejovszky* Ferencz apát-plébános négy heti nyaralás után Kőrönczváról vasárnap este hazaérkezett. — *Bársony* János városi tisztí főügyész ostendei furdözéséből szombaton hazaérkezett.

— **Az esküdtek kisorsolása.** Szombaton délelőtt 10 órakor folyt le az igazságügyi palota tanácstermében a IV. esküdszéki ciklus esküdt tagjainak a kisorsolása. A kisorsoló bizottság elnöke *Ortvay* Miklós kir. kuriai bíró, törvényszéki elnök, tagjai pedig *Pották* Lajos kir. itélő táblai bíró és *Hubay* Gyula kir. törvényszéki bíró voltak. A kir. ügyészséget dr. *Szapár* József alügyész, az ügyvédi kamarát pedig dr. *Frankfurter* Sándor kamarai ügyész képviselte, míg a jegyzőkönyvet *Mikecz* János jegyző vezette. Összesen 30 rendes és 10 pótküldtet sorsoltak ki. Az első esküdtzéki tárgyalás szeptember 15-én lesz, s az új ciklusra eddig már 9 bűnügy van tárgyalásra kitűzve.

Rendes esküdtek: 1. Szlavkovszky Károly kereskedő, 2. dr. Nagy Péter ügyvéd, 3. Ujházi Kálmán magánzó, 4. Ott József mérnök, 5. Neumann Sámuel magánzó, 6. Rábel Albert czukrász, 7. Katona József festő, 8. Karla Bertalan iparos, 9. Árvay Dániel magánzó, 10. Réti József könyvkötő, 11. Gelbmann Dániel kereskedő, 12. dr. Molnár Gyula ügyvéd, 13. Mikuleczky István ügyvéd, 14. Merkl Gyula kereskedő, 15. Bródy Lajos kereskedő, 16. Nádpataky László földbirtokos, 17. Sugár Ignác kamarai h. titkár, 18. dr. Gencsi Samu ügyvéd, 19. Jenei Soma butorgyáros, 20. Putnoki Antal fodrász, 21. dr. Kovács József ügyvéd, 22. dr. Kürcz Jakab ügyvéd, 23. Tury József fürdő-felügyelő, 24. Xifkovich Emil földbirtokos, 25. dr. Grósz Viktor ügyvéd, 26. Friedman Gyula téglagyáros, 27. Kühne Andor pénzügyi tisztviselő, 28. Lázár Miksa magánzó, 29. Balog József gyógyszerész, 30. Kulcsár Károly magánzó. Pótküldtetek: 1. Löffler Ignác kereskedő, 2. Révész Miksa magánhivatalnok, 3. Tupler Mór kereskedő, 4. Rácz Károly kereskedő, 5. Heinemann Vilmos kertész, 6. Fajcsik Lajos iparos, 7. Grenyó Bertalan építész, 8. Izsó István gazda, 9. Breuer Adolf magánzó, 10. Czeizler Adolf kávé.

— **Templom-avatás.** Az Ózd gyártelepen épült ág. hitv. ev. új templomot augusztus 31-én d. e. 10 órakor avatja fel *Zelenka* Pál ág. ev. püspök. Az egyház és templom történetét *Turóczy* Pál esperes-lelkész olvassa fel; *Domján* Elek fanciesali lelkész ünnepi beszédet tart; majd a püspök urvacsorát oszt s mondja el a záróimát. *Zelenka* Pál püspököt, *Szent-Iványi* Árpád egyházkerületi és *Radvány* István egyházmegyei felügyelőt a vasuti állomásnál és az igazgatósági épület előtt ünnepélyesen fogadják.

— **A vármegyei főjegyző nyugdíja.** Vasárnap, e hó 24-én tárgyalta Borsodvármegyei tisztí nyugdíj intézetének igazgató választmánya a megyeháza nagy tanácstermében a Molnár Bertalan vármegyei főjegyző nyugdíjaztatás iránt kérvényét. Az ülésen dr. Tarnay Gyula alispán elnökleite alatt Kovács Lajos, Hubay Barna, Gaszner Gyula, Ficsek Béla, Jenőffy Benedek és Nyusztay Vilmos választmányi tagok voltak jelen. A választmány egyhangulag fogadta el a főjegyző kérvényét és folyó szeptember 1-től számítandó évi 2584 korona nyugdíj össze-

get állapított meg a főjegyző részére. A megüresedett főjegyzői állás betöltése iránt különben a szeptember havi évnegyedes közgyűlés fog intézkedni, s a kihirdetett pályázat után a deczemberi közgyűlés fogja az új főjegyzőt megválasztani.

— **Kettős családi ünnep.** Szép ünnep folyt le *Karla* Bertalannal, városunk egyik legkiválóbb polgáránál szombaton este. A Bertalan estén jegyezte el ugyanis nevelt leányát, *Rácz* Lilla kisasszonyt *Bodnár* Antal szolnoki nagyiparos, s e kettős alkalomból *Karla* Bertalan nagyszabásu estélyt rendezett. Mintegy negyven vendég volt jelen városunk legelőkelőbb köreiből az estén, a melyen egyik fölköszöntő a másikat követte. Éjfél felé a fiatalság tánczra perdült, s kivilágos kiviradtig mulatott a vendégszerető háznál cigányzene mellett.

— **Eljegyzések.** *Barcs* Samu cs. és kir. szabadalmazott kassa-oderbergi vasut igazgatóságának tisztviselője, eljegyezte *Fischer* Margit urhölgyet, *Fischer* Lajos a „Miskolci Hitelintézet” pénztárnokának leányát. — *Molnár* Sándor, városi adópénztári tiszt eljegyezte *Henckel* Katalin urhölgyet, özv. *Strobl* Ferencz névvel leányát. — *Lukács* Károly helybeli iparos eljegyezte *Simon* Mariska kisasszonyt.

— **Lemondás a tisztí rangról.** *Adorján* Kálmánnak, a miskolci 10-ik honvédezdreköszönése elfogadtatott.

— **Egyházmegyei közgyűlés.** Az alsó-borsodi ev. ref. egyházmegye *Tóth* Dániel esperes és báró *Vay* Elemér egyházmegyei gondnok elnökleite alatt őszi rendes közgyűlését szept. hó 4-én Miskolczon tartja meg.

— **Bizottsági ülés.** Az Avasrendező bizottság tegnap délután 5 órakor a város házaan ülést tartott, *Pallaghy* Béla h. polgármester elnökleite alatt. Miután a bizottság alakuló közgyűlésen elnökül megválasztott *Kemenczky* Miklós e tisztségét nem fogadta el, az Avasrendező bizottság tegnap tartott ülésében egyhangulag *Vidats* Jánost választotta meg elnökül.

— **Adótárgyalások elhalasztása.** A m. kir. pénzügyigazgatóság a III. oszt. kereseti adó tárgyalását f. hó 25-től szeptember 10-ig elhalasztotta.

— **Bimbóhullás.** *Hollinger* Miklós polgártársunkat és családját súlyos csapás érte. Négy éves kis fia, *Tiborka* f. hó 23-án éjjel az angyalok köze tavozott. Temetése hétfőn délután ment végbe nagyszámu résztvevő jelenlétében.

— **Országos sörárpa vásár.** A borsodmegyei gazdasági egyesület, az országos gazdasági egyesület, a magyar mezőgazdák szövete, valamint a miskolci keresk. és iparkamara közreműködése mellett holnap, csütörtökön országos sörárpa-vásárt rendez városunkban, a mely iránt gazdasági körökben mindenütt nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Névmagyarosítás.** *Schmerler* József miskolci lakos *Dezsdé* és *Róza* kiskoru gyermekeivel nevét „Borsodi”-ra változtatta belügyminiszteri engedéllyel.

— **Elhalasztott ülés.** A vármegyei tisztí nyugdíjintézetnél az alapszabályok módosítása céljából mult vasárnapra közgyűlést hívott össze dr. Tarnay Gyula alispán. Minthogy a gyűlés a tagok nagyszámu elmaradása folytán határozatképtelen volt, az új nyugdíjintézet közgyűlés ma délelőtt 10 órakor lesz megtartva.

— **Az egri ezred Miskolczon.** Az Egerben állomásozó cs. és kir. 5-ik gyalogezred, a nagy hadgyakorlatra való elvonultában, szombat délután fél négy órakor érkezett Miskolcra *Schwertner* ezredes, ezredparancsnok vezetése mellett. Az ezred, melyet a távollevő miskolci cs. és kir. 65. gyalogezred laktanyájában szállásoltak el, egy napi pihenő után, hétfőn reggel hagyta el városunkat. A helyőrség tisztjeinek tiszteletére az egri ezred zenekara szombat és vasárnap este a „Korona” szálló kerthelyiségében hangversenyt tartott.

— **Szinházi hír.** Szalkay Lajos színigazgató, úgy látszik, elég humoros ember. Tart magának a helybeli lapok között egy félhivatalos szócsovet is, s azon keresztül minden héten egyszer közhírré teszi, hogy ismét két vagy három új primadonnát szerződtetett. Már egy pár tuczat új primadonnával ilyen módon megörvendeztette a miskolczi közönséget, s most legújabbán ismét két divátort írja, hogy azokat is ide szerződtette. Ha így haladunk, még megérhetjük azt, hogy a szintársulat 50 primadonnával fog októberben bevonulni; s nemcsak a kardalósnék, de a heroina s a drámai hős, a komikus s a komika, a naiva s a sugó, a pénztárnoknő s a szinlaposztó mind egy-egy kiváló primadonna lesz. Még csak Kúri Klárát, Blaha Lujzát és Pálmai Ilkát nem szerződtette; a többi fővárosi és vidéki primadonna már mind szerződésileg kötve van a Szalkay társulatához. Ámbár Szalkaytól az is kitelik, hogy őket meg sem hívja, hanem még egy pár külföldi primadonnát fog angazsálni, s úgy kezdi meg őszzel a miskolczi szezon. Igazán csodáljuk a színügyi bizottságot, a mely ennyi formátlan kapkodásra sem emeli föl a tiltakozó szavát. Mert először is a szezon küszöbén a személyzet összeállításának már rég meg kellett volna lenni; de ha már Szalkay mégis az utolsó percben van kényszerülve primadonna után kapkodni, legalább annyi jóízűség legyen benne, hogy ne önmaga harangozzon minden próbálgatáshoz, hanem szervezze a társulát csendben, s aztán a közönséget akkor értesítse a primadonna kérdéssről, ha az már végleg elintéztetett. Miskolcz utoljára sem Mucsá, s ha egy színigazgató igényt tart arra, hogy az itteni közönség az ő társulát egy fél esztendeig fölartsa, akkor tartsa meg ő is a közönséggel szemben a kötelezettségeit. **K.**

— **A 48/49 es Kossuth-muzeumot** a lefolyt országos vásár alkalmával nagy számban kereste fel a vidékről bejött vásáros közönség. Különösen a jó falusiak szemlélték nagy érdeklődéssel a 48-as népfelkelő kaszákat, kovás fegyvereket, csataképeket. Legjobbban megnyerte tetszésüket a szolnoki csatát ábrázoló olajfestmény. A kép azt a jelenetet ábrázolja, midőn a vörösapkások és a 3-ik zászlóalj szuronyrohammal foglalja el az osztráktól az ágyukat. Mintegy 7—800 lépéssről intézik a szuronyrohamot az osztrákok ellen, kik folytonos kartács-tűzzel fogadják őket, úgy, hogy a veres-sapkásoknak elpusztult fele. Legszebb részlete a képnek az a jelenet, melyet Tóth Kálmán „Előre” című költeményében oly szépen megörökített. A képnek ez a részlete azt a jelenetet mutatja, mikor a megsebesült, a haldokló atya fia kérésére, a ki arra kéri atyját, hogy csak egy szót mondjon bucsuzól, csak azt mondja s inti — előre! A vasárnap folyamán dr. Tarnay Gyula alispán is megtekintette a muzeumot s a látottak felett legnagyobb elismerésének adott kifejezést.

— **Lóvásár.** A borsodmegyei gazdasági egyesület által létesített új istállóban hétfőn vette kezdetét az első lóvásár, mely három napig tart. Hogy ezen istállókra mily nagy szükség volt, az már a legelső vásár két napja is megmutatta. A vásárra ugyanis igen sok lovat s legnagyobb részben kitűnő anyagot hoztak föl, viszont vásárlók is, úgy a vidékről, mint az egész országból, sőt még külföldről is, nagyon sokan jelentek meg. Az első lóvásár eddig, úgy a kötött vételeket, mint az eladási árakat tekintve, teljesen kielégítő volt.

— **A miskolczi csillagász.** Kovács László miskolczi gépteknikus rövid uton ostobaságnak mondja mindazt, a mit a földről és a naprendszerrel ez ideig irtak s Newtontól kezdve Kövesligethy Radóig az összes csillagászokat tudatlansággal és vaksággal vádolja. A miskolczi asztronómus nemrég egy kis könyvet adott ki, a melyet ezekkel az önérzetes sorokkal vezet be:

Mindig nagy hibának tartottam, ha valaki okos dolgot tud és nem írja le, miáltal a tudomány tárházát gazdagítaná, hanem a helyett a más világra viszi. En azt hiszem, hogy a tudomány ez ágának olyan valódi alapját tettem le az emberiség számára, a melyre az utókor építhet.

Kovács ur először élénk fantáziával kimutatja, hogy a föld nem keletkezhetett gáz tömegből, hanem egy üstökösből, a mely összeütközött a holddal. Azután leírja, hogyan formálódott és keményedett meg a föld. Azt a problémát is megoldja, hogy keletkezett az élet a földön: egy másik csillag termékenyítette meg. A mikor az üstökös összeütközött a holddal, a levegő nyomása lesodort mindent a hold fölületéről: tengert és minden élő lényt. Ez a lesodort tömeg kilöketett a mindenségbe, a hol jéggyé fagyott. Később a föld vonzó körébe jutva, megolvadt s a benne lévő élet csirái az esővel belejutottak a földbe. A nappal is somnásan végez; szerinte a nap nem tűzgömb, hanem azért melegít és világít, mert érc-tömege villámosságot fejleszt. A könyvecske a következőképp végződik:

Nem tartom fölöslegesnek, ha idecsatolom a mindenki által érdeklődéssel kísért repülés megfejteséről szóló cikkemet. En már sok óven keresztül tanulmányoztam a madarak repülését és ügyességét — mint legjobb mintát a repülőgép föltalálásához. Készítettem is egy nagy madárhoz hasonló repülő-gép-mintát, a melyet rövidén gép-madárnak nevezek, a melyet gázzal megtöltött teste fog emelni, ha nagyban elkészül.

A repülő gépmadárhoz, mondja Kovács ur nagy bölcsen, nem kellene más, csak az, a mi a háboruhoz is szükséges — a pénz.

— **Hivatalos órák a postán.** A miskolczi posta és táviró hivatal főnöksége lapunk útján értesíti a közönséget, hogy jövőben a hivatalos órák vasárnap délelőtt nyolcz órától tizenegy (8—11) óráig tartanak. A távirói szolgálatnál változás nem történik.

— **Összeesett az utcán.** Özvegy Bodnár Andrásné alsó-vadászi öreg asszony betegen gyalogolt Alsó-Vadásziból Miskolczra be, hogy betegségéből itt majd kigyógyítsák. A hosszú gyaloglás azonban annyira megviselte a gyöngye öreg asszonyt, hogy a Széchenyi-utcán összeesett. A mentők szállították a kórházba be, ahol talán a több bajából is kigyógyítják.

— **Murányvár ostroma.** A miskolczi hadosztályának nagyon érdekes gyakorlata volt e hó 25-én. A hadosztály modern fegyverekkel ostromolta meg Murány várát, melyet egykor bevehetlennek tartottak. A rombadólt várfalon céltáblákat állítottak föl, melyekre éles töltényekkel lövöldözött a miskolczi 17-ik tüzérezred, a gyalogság pedig megmászta a meredek sziklákat. Az Uchatius-golyó rést tört azokon a falakon, melyek fölé szerelmes asszonysziv font öröklé zöldelő emlékvirágokat s azt a kaput, melyet az asszonysziv vágyódása tudott csak megnyitni, most szétrobbanó ágyugolyókkal nagyon hamarosan megnyitották. Vajjon az asszonyok szerelme csakugyan gyöngébb ezeknél a modern, rettenetes fegyvereknél? Manővereknél talán, de komoly háboruban megint csak úgy lesz, hogy asszony nyér s asszony vesz minden csatát.

— **Megvadult tehén.** A tegnapielőtti országos vásárra igyekezett vasárnap délután egy paraszt ember a tehénkéjével, mikor a Hunyady-utcán a jámbor tehénből vad tehén lett, s rohant a népes utcán eszeveszettül. Utközben kárt tett egy szegény asszonyban is; egy Fektorné nevű öreg asszonyt ugyanis úgy földőfött a szarvával, hogy az súlyos sebeket szenvedett. A tehenet csak hosszas hajsza után sikerült elfogni, s most a szegény paraszt ember van szörnyű kétségben, hogy a büntetésre s ápolásra nem kelle az egész árát elfizetni.

— **Lopások.** Lifterer Miklós bolgár keretést a napokban ösmeretlen tettesek meglopták. A jámbor bolgár nyugodt lélekkel szundított egyet a sertésvásártér nem épen bársonyos pázsitján, de a míg aludt, ismeretlen tettesek felvágták az óven levő tü-

szőt és a benne levő 250 koronát kilopták. — **Barkó Józsefnének** a vasuti telepen levő udvarára vasárnap éjjel ösmeretlen tettesek lopóztak be, s a kamrából egy csomó fehérneműt elloptak. — **Sipos Jenőt,** a Korona-szálló főpinczérét is időről-időre megloppják. Hol a gondjaira bizott evőeszközökből, hol egyebekből tűnik el egy-egy darab, most vasárnap pedig egy csomó értékes régi pénzt emeltek el tőle. Az ellopott pénzt egész véletlenül az étterem egyik vendége a szálló udvarán egy homokrakáson megtalálta, s most a rendőrség kíváncsi rá, hogy házi szarka látogatja-e meg időközönként a főpinczért, vagy idegen tolvajok működnek ott.

— **Késelő suszter inas.** Timkó Ferencz suszter inas még inasnak is gyerek, a késelésben mégis egész vitéz már. Egy másik suszter inast verekedés közben egy oldalba szurt, hogy a súlyosan sérült gyereket a kórházba kellett szállítani. A fiók bicskás vitézt aztán a rendőrségre kísérték be, ahol remélhetőleg örökre elveszik a kedvét, hogy máskor is megkéselje a kollegáit.

— **A miskolczi összes középiskolákban** (gymnasiumok, felső kereskedelmi, polgári fiu- és leányiskola, zárdai és ref. felső leánynevelde) előirt új és használt iskolakönyvek, utóbbiak rendkívül olcsón kaphatók **Vadász M.** könyvkereskedésében, a „Budapest” szállodával szemben Miskolczon.

— **Intelligens családból** gyermekeket teljes ellátásra elfogad egy izr. magányos uri nő, hol tiszta izr. konyha van és a gyermekek házi nevelésben részesülnek. — Bővebbet **Rosenberg Mór** divatárházában, Miskolcz.

— **Intézeti fehérneműeket** és más divatárú cikkeket legczélszerűbb **Braunfeld Sándor** árúházában beszerezni, a menyenyiben ez az egyedüli üzlet, hol a legszorosabb szabott ár minden egyes cikkben láthatóvá van téve és a tulfizetés ki van zárva.

Dunky fivérek

cs. és kir. udvari fényképészeknél

MISKOLCZ, Városháztér 20. sz.
művészi kivitelű

fényképek és foto-emailok
készülnek. Mükedvelők részére friss vegyszerek és száraz lemezek kaphatók.

Férfiaknak ingyen !!

olyan új találmányu orvosságot, mely az elveszített erőt újra meghozza. Próbaesomagot s egy száz oldalos könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, sziflisben, valamint elveszített férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges, csodálatos eredményel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institute-nak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbaesomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki írhat érette bárhonnán magyarul, mire titoktartás mellett, postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 71 Elektrom Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.

A levelek mindig bérmentesítendők.

Tanügy.

— **Iskolai értesítés.** A tiszánineni ev. ref. egyházkerület miskolczi felsőbb leányiskolájában és az ezzel kapcsolatban levő előkészítő elemi osztályokban az 1902—3. iskolai évre való beiratás szept. 1-én kezdődik és tart 8-ig. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szept. 8-án lesz. — Az internátusba a felügyelő bizottság által felvett növendékek szept. 3-tól 7. napjáig helyeztetnek el. — Az I. osztályba valláskülönbség nélkül felvétetnek azok a növendékek, kik legalább négy elemi osztályt jó sikerrel végeztek. Minden növendék bizonyítványt tartozik felmutatni az előbbi tanévről, vagy felvételi vizsgát tesz. A II. osztályba az elemi VI. osztályból csak felvételi vizsga mellett vehető fel a növendék; ugyancsak a polgári iskola I., II., III. osztályából jövőek felvételi vizsga mellett vétetnek fel a növendékek. Felvételi vizsgára csak iskolánkkal egyenrangú felsőbb leány iskolák növendékei nem köteleztetnek. Azok a növendékek, a kik valami nyilvános elemi, polgári, vagy felsőbb leányiskolának nem voltak rendes növendékei, magánvizsgát tesznek. Lehetnek rendkívüli tanulók, de ezek rendes iskolai bizonyítványra igényt nem tarthatnak. Szeptember első három napján a református, általában a protestáns felekezetű növendékek iratnak be; csak a következő napokon a más vallásuak. Miskolcz, 1902. aug. 20. *Tóth Pál*, igazgató.

— **A tiszánineni ev. ref. egyházkerület miskolczi felsőbb leányiskolája internátusába az 1902/3. iskolai évre a következő növendékek vétettek fel:** Batta Ilona, (Vác, Pest-megye), Bodnár Jolán (Sajó-Velezd Borsodm.), Buzinkai Margit (Csicsér Ungm.), Blumberg Teréz (Kassa), Csók Katalin (Pusztá Bogárd Veszprém.), Dömötör Ilona, Dömötör Mariska (Duna-Szent-György Tolnam.) Fodor Irén, Fodor Margit (Borsod-Szendrő), Engel Aranka (Szerencs), Geyer Erzsike (Tornam.), Gyurkó Ida (Garam-Vezékeny, Zólyomm.), Hézsér Anna (Tállya), Huttka Jolán Bánócz (Zemplénm.), Igó Erzsike Egerlövő (Borsodm.) Kerekes Ilona (Nemes-Bikk Borsodm.), Klein Lotti (Monok Zemplénm.) Kolonay Margit (Bánócz Zemplénm.), Kondor Piroška (Kupa Abauj-Tornam.), Konez Ilona (Marczal Somogy), Kovács Ida (Turkeve), Körössi Margit (Vily Zemplénm.), Lenkey Irma (Szilicze Gömör.), Lipcsey Etelka (Miskolcz), Meskó Jolán (Pálvin Ungm.), Mészáros Malvin (Perkupa A.-Tornam.), Miskolczy Erzsike (Kis-Géres Zemplénm.), Nánásy Katalin (Turkeve), Nagy Katalin (Lövő Petri Szabolcsm.), Nemes Margit (Nyirbátor), Paal Flóra (Szabadszállás Pestm.), Rozgonyi Jolán (Bööd Abauj-Tornam.), Szakal Jolán (Boldva Borsodm.), Szalóczy Anna (T.-Valk Borsodm.), Szeghő Irma (Sajó-Ecseg Borsodm.), Terhes Jolán (Rimaszombat), Tóth Gizella (Tisza-Polgár), Ujj Anna (Kázmárk Abajm.), Vattay Jolán (Rimaszécs), Veres Piroška (Szikszó). Miskolcz, 1902. aug. 20. *Az igazgatóság.*

— **Értesítés.** A miskolczi ág. h. ev. elemi fiu- és leányiskolában a beiratások az 1902—1903. tanévre szept. hó 1—3. napjain fognak eszközöltetni. Kéretnek a szülők, hogy tanköteles gyermekeiket a jelzett időben az iskola helyiségében tartandó felvételnél beiratni sziveskedjenek. — Miskolczon, 1902. aug. hó 22. *Hronyecz József*, isk. igazgató.

Beiratkozás a miskolczi áll. polg. és felsőkereskedelmi iskolákba. A miskolczi áll. polg. fiuiskolába a beiratkozások 1902. szeptember 1—3-án délelőtt 8—10 óráig, a polg. leányiskolába 1—3-án d. n. 2—4 óráig eszközölhetők. Első beiratkozásnál a himnlóltási, születési és iskolai bizonyítványok okvetlen bemutatandók. Az intézet régebbi növendékei csak iskolai bizonyítványukat mutatják be. Minden tanuló igazolvány mellett iratkozik be, melybe a megfelelő anyakönyvi adatokat már előre bele kell írni. Az igazolványok az iskola-

szolgánál 4 krért kaphatók a beiratkozás napján. Magánvizsgát a leányoknál szept. 4. a fiuknál szept. 5-én, reggel 8 órakor. Javítóvizsgát augusztus 30-án. A felsőkereskedelmi iskolába a beiratkozások szeptember 1—3-án délelőtti 10—12 órakor eszközölhetők. Javítóvizsgát augusztus 30-án. Tekintettel arra, hogy az alsó osztály népessége már a maximális számhoz közel van, figyelmeztetem a helybeli szülőket, hogy miután július 1—3-ig volt előjoguk a beiratkozásra, ne halasszák a beiratkozást, mert szeptemberben nem lehetett, tekintettel a helybeliekre, tehát siessenek a beiratkozással. Miskolcz, aug. 23. *Gálffy Ignác.*

Iskolai értesítés. A helybeli kir. kath. gimnáziumba az 1902—1903. iskolai évre a növendékek (fiuk és leányok) folytatólagosan szeptember hó 1., 2. és 3-án, d. e. 9—11 óra között vétetnek fel. Előjegyzeteni azonban már aug. 25-től lehet iskolai bizonyítvány és 9 korona 60 fillér beiratási díj mellett naponként 9—10 óra között.

Az iskolai év megnyitása szeptember hó 4-én reggel 8 órakor az összes ifjuság részvételével „Veni Sancte”-vel történik.

Az előadások is szeptember 4-én kezdődnek.

Az I. A) B) osztályok javító, pótló és felvételi vizsgálatai aug. 29-én d. n. 2 órakor; a többi osztályoké aug. 31-én d. e. 8 órakor ejtetnek meg. A magánvizsgálatok szept. 2-án lesznek. A javító vizsgálatra az iskolai bizonyítvánnyal kell megjelenni.

Szept. 1—13-ig az igazgató, azontul pedig a tankerületi főigazgató vehet fel utólagosan valamely tanulót, mindig a késedelem szigorú igazolása alapján.

A felvételre okvetlenül szükséges, hogy a tanulók szülei vagy azok helyettesének kíséretében iratkozzanak be.

A gimnázium I. osztályába csak oly növendékek vétetnek fel, kik életük kilenczedik évét már betöltötték és vagy arról, hogy a népiskola négy alsó osztályát jó sikerrel végezték, nyilvános népiskoláktól nyert bizonyítványt mutatnak elő, vagy felvételi vizsgálatot tesznek. Ezen felvételi vizsgálat díja 20 korona.

Ezenfelül a gimnáziumunkba először be lépő tanulók tartoznak hiteles orvosi bizonyítványt arról is, hogy életük 12-ik évéig újra beoltattak vagy 5 éven belül 7—12-ik év között sikeresen beoltva lettek, vagy 7—12-ik év között valóságos himlőt állottak ki.

A párhuzamos I. osztály a jövő 1902—3. tanévben is fenn fog állni, melybe 120 tanuló vehető fel.

A magántanulóknak az év elején az igazgatónál jelentkezniük kell.

Minden tanuló fizet 48 korona tandíjat. Azonfelül fizet mindenki 9 kor. 60 fillért a beiratáskor, mely alól senki sem menthető fel, de az egész tandíj elengedéseért bármily vallású tanuló folyamodhatik szept. 10-ig, ha szegény s ha annyi jeles és jó érdemjegye van, mint elégséges.

A tandíj elengedéseért szept. 10-ig kell az igazgatóságnál beadni a miskolczi kir. kath. gymnasium igazgatóságához címzett bélyegtelen folyamodványt, az iskolai és ideai szegénységi bizonyítvánnyal felszerelve.

A jó erkölcsű s legalább elégséges előmenetelű szegény tanulók valláskülönbség nélkül folyamodhatnak ingyen tankönyvekért és tanszerekért szept. 3-ig. Melléklendő a legutóbbi bizonyítvány és a szegénységi bizonylat. A folyamodványok a miskolczi kir. kath. gimnázium segélygyületének választmányához címzendők, de az igazgatóhoz nyújtandók be.

Csakis tiszta és legújabb kiadású ócska könyveket és csakis a kijelölt gyakorlatokat szabad vásárolni. A piszkos és rongyos könyvek a használatból ki fognak tiltatni. Miskolcz, 1902. aug. 23. *Bajay Armand* igazgató-helyettes.

CSARNOK.

Emlékezzünk . . .

Elbeszélés.

Irta: *G. J.*

II.

Szomorú rész következik . . . siessünk.

„Leány-hűség, asszony-hűség sohsem volt — nem is lesz.”

Fegyvergyakorlatra kellett bevonulni szegény barátomnak. Nem először történt, hogy hosszabb időre távozott. Egy kicsit biz' nehezére esett a katonáskodás, meg hogy egy álló hónapig nem látja azt a Magyarországot! Levél—levél! az nem pótol mindent.

Bizott abba lányba, mint az Istenébe. Pedig az már akkor hamis Isten volt . . . olyan, mint a többi.

Megunta a várakozást csakugyan! talán még szeretett is, de férjhez akart menni.

Ez a hónap éppen kapóra jött!

Nem volt többé eszmény, csak nő, odaadta a hitvány mindjártért az édes boldog jövőt. Mikor meghallottam a rémhirt, megbor-zadtam.

Én se meg nem írom annak a másinak, meg nem mondom. Megtudta ugyanis, mikor hazajött mindjárt. Akadnak jó emberek.

Dehogy hitte. Mosolygott. „Majd ha tőle hallom.”

Nem lehetett az ő szikla hitét, bizalmát, mely önönmagában rögződött, oly könnyen megmozgatni; — vihar kellett annak, hatalmas, borzasztó vihar, amely ledöntötte!

Megjött az is!

Az a ridegség, a melylyel fogadták ott, megfagyasztotta benne a vért. — De még most se hitt!

Alig várta, hogy egyedül legyenek! Re-megett az izgatottságtól, mikor elkezdte:

— Bella! a könyörületes, mindent látó és büntető Istenre kérem; — határozottan, egyenesen feleljen, igaz a mit hallottam, a mit mondogatnak, a mi engem a társadalom kivert vadjává, örjültté és örök boldogtalanná tesz; — hogy maga oda ígérte kezét annak az idegennek? Szóljon! Könyörüljön rajtam!

Borzadály volt nézni ezt az alakot!

Homlokán az erek kidagadtak, szemei vad-tűzben égtek, melle fuvó módra lihegett.

És annak a leánynak még volt bátorsága felelni!

— Igaz . . .

Tűzhányó visszafojtott kitörése, örjület, marcangolási vágy, téboly futott végig lelkén ennek az embernek egy chaosban.

Vadul ragadta meg annak a daemonnak a karját, hogy fájdalomában felsziszszentett, míg másik kezével önön haját tépte fájdalomában.

— Tehát már nem szeretsz?

— Nem!

— Az nem lehet; — kinzó, ölü álom ez, — ordított kinjában a szerencsétlen. — Esküdj meg! — Isten téged ugy segítsen?

— Isten engem ugy segítsen!

Ez már hatott! Ki — elrohant, halálra sebzett.

Nem jött, hanem beesett hozzám.

(Vége köv.)

Nyilttér.

Gyomorhév, felluvadás, felbőgés, főfájás, erős szivdobogás, álmatlanság, hányás

leginkább a gyomor eszbelek rendszeres működésének a jele, amit figyelmen kívül hagyni nem szabad. E bajok megelőzése és megszüntetése igyunk Rohitschi Tempel-forrást, mely orvosilag is általánosan ajánlva van. Rohitschi, Styria-forrás erősebb, mert is csak időközönként itható.

Magyarországi egyedüli főraktár: **Hoffmann József**, Budapest, Báthory-u. 8.

9787. sz.
tk. 1902.

Árverési hirdetményi kivonat.

A miskolczi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Miskolczi Takarékegyelet végrehajtható Bojtár Mihályné végrehajtást szenvedett elleni 336 kor. követelés és járulékal iránti ügyében a miskolczi kir. törvényszék területén levő:

A miskolczi 5606. sz. tkvi A + 1. r. 3965. hr. 85. nsz. Mátyás király utczában levő ház és udvarra, mely ez idő, mint Juhász József és neje Slezák Mária nevén áll 1500 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fent megjelölt ingatlan az 1902. évi október hó 27-ik napjának délelőtti 9 órájkor ezen kir. törvényszék árverelő helyiségében megtartandó árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át a kiküldött kezébe letenni.

Kelt Miskolczon, 1902. évi augusztus hó 8-án.

A kir. tvszék, mint tkvi hatóság.

Hudák,

kir. tvszéki bíró.

Előnyös házeladás.

MISKOLCZON

a Jókai-utca 22. számú

a Temető-utczára átjáró, s ott is számozott, néhai Bajkor Julia-féle **háztelek**, összes **felülepítmenyekkel** és **kerttel** örök áron, szabad kézből

= ELADÓ. =

Levélbeli megkeresésre felvilágosítást nyújt és végérvényes eladási szerződést köt, esetleg 9000 kor.-ig 6 százalékos kamat mellett több évre törleszhető fizetési engedményt adhat

Kolozsy Ferencz

Olasz-Liszka (Zemplénmegye).

Gyermekeknek és felnőtteknek

a hasmenést gyorsan és biztosan megszünteti a Sztraka-féle tanninesokoládé

Egy drb 40 fillér.

Kapható minden gyógyszerertárban

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, hogy a **Városháztér 20. sz. a.** levő, még nem rég fennálló

czipő, kalap és uri divat-üzletemet

más vállalat miatt feloszlatom

és az összes raktáron levő, alant felsorolt árukat mélyen **leszállított ár mellett** árusítom, u. m.:

Gyermek és leánycipők

fekete, sárga, bőr, lakk, posztó, füzös és gombos.

Fiu csizmák

bőr és lakk szárral.

Női czipők:

ezugos, füzös, gombos, borju, vikszos bőr, Box, Chewrau, lakk és posztó.

Férfi czipők:

ezugos, Bergsteiger és ideál. Vikszos borju bőr, Box, Chewrau, lakk és posztó minden kiviteiben.

Kivágottlakk és spangli szalon czipők.

Férfi és fiu loden, gyapju, nyulszór kemény és czilinderek legjobb formákban.

A nagyérdemű közönség **sok pénzt** takarít meg, ha a közelgő őszi és téli idényre szükségletét e czikkekből nálam szerzi be. Vidékre tölem megrendelt árut, mely meg nem felel, visszaveszem és a pénzt visszaadom.

Tisztelettel

Angol

Divat-áruház

Tulajdonos:

Braunfeld Ferencz.

Miskolcz,

Városháztér 20. sz.

Dunky fényírdája alatt.

Ugyanitt a modern üzletberendezés is eladó.

Férfi és fiu fehéreneműekből nagy mennyiség, sima redős, Pique, színes és puha mellű ingek.

Lábravalók, 1-ső rendű gallérok, fehér és színes kézelők.

Valódi vászon és **batist zsebkendők.**

Nyakkendők

legujabb divat szerint, Escharpe, magánkötők, Regatt és csokrok.

Nagy mennyiségű női, férfi és gyermek **jól kötött harisnyák.**

Friss téli alsó férfi és gyermek **Jäger alsó ingek,** nadrágok valamint egyéb kötött áruk.

Esőernyők, botok, haj, ruha és fogkefék, ing- és kézelő-gombok, nadrág-tartók stb. stb.

Tíz éves fiamnak

csere-helyet

keresek.

Hennel Károly iparos Szepesváralján.

Egy lakás,

mely áll egy nagy szoba, konyha, speiz és egy tágas műhely-helyiségből, minden hozzátartozókkal együtt

november 1-én kiadó

Értekezhetni lehet Sörház-utca 21. sz. (Zurich-féle ház.)

Egyéves önkéntesi egyenruhák

legelegánsabb szabással, legjobb minőségben, jutányos árban,

részletfizetés mellett is **saját műhelyünkben** egyedül nálunk készíttetnek el.

Helyben szolgálatban levők részére a nálunk felszerelt egyenruházatok javításait díjtalanul eszközöljük.

Kivánatra árjegyzéket bérmentve és ingyen.

KOKÁLY TAMÁS ÉS FIA

tiszti egyenruházati intézet Miskolcz, Széchenyi-u. 60.

SZELENYI és TÁRSA MISKOLCZ

Ajánljuk
a legdivatosabb anyagokkal
dúsan feszerelt
KÖNYVNYOMDÁNKAT
könyvek,
hirlapok, táblázatok,
falragaszok,
hivatalos és magán
nyomtatványok
családi értesítők stb.
elkészítésére.

Széchenyi-utca 34. szám.

Könyvnyomda ≈
 ≈ **Könyvkötészet**
 Doboz-gyár ≈≈≈

Pontos kiszolgálás. ~ Elegáns kiállítás.

Könyv- és hirlap-kiadó vállalat.

A „SZABADSÁG” kiadó-hivatala.